

Případová studie Města Lanškroun

Tato případová studie je součástí projektu Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni (TD020304) a byla vytvořena s finanční podporou TA ČR.

Řešitelská organizace: Ing. Pavel Novák s.r.o.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTU LANŠKROUN

Kraj:	Pardubický
Počet obyvatel:	10 124 (1. 1. 2013)
Správní členění:	obec s rozšířenou působností, pověřená obec
Rozloha:	20,64 km ²

Množství produkovaného směsného komunálního odpadu (2013):	1 709,6 t	(168,9 kg/obyv.)
Množství produkovaného biologicky rozložitelného odpadu (2013):	974,9 t	(96,3 kg/obyv.)
Množství produkovaného papíru občany (2013):	139 t	(13,7 kg/obyv.)
Množství produkovaného nápojového kartonu občany (2013):	0,24 t	(0,02 kg/obyv.)
Množství produkovaných plastů občany (2013):	145,2 t	(14,3 kg/obyv.)
Množství produkovaného skla občany (2013):	126,2 t	(12,5 kg/obyv.)

Odpovědné osoby za organizaci a systém svozu odpadů ve městě: referent odboru životního prostředí Městského úřadu (MěÚ) v Lanškrouně (Ing. Pavel Rittich) → vedoucí odboru ŽP MěÚ v Lanškrouně (Bc. Petra Juřinová)

Náměstí J. M. Marků v Lanškrouně, Foto: <http://www.lanskroun.eu>

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Svozová společnost: Technické služby Lanškroun, s.r.o. (příspěvková organizace města)

Technické služby Lanškroun se starají o svoz veškerého komunálního odpadu ve městě Lanškrouně (směsný komunální odpad, tříděný odpad, bioodpad z popelnic), pečují o městskou zeleň, provozují sběrná místa v systému obce (5), centrální sběrný dvůr, skládku města a zajišťují související služby.

Vybavenost: 45 sběrných stanovišť na separovaný odpad na přibližně 10 000 obyvatel (většina kompletních = papír + plasty + sklo, v několika případech pouze plasty + sklo nebo jen sklo), nápojový karton se sbírá společně s plastem do žlutých kontejnerů a sklo se při sběru rozlišuje na bílé a barevné. Kontejnery na papír a plasty mají všechny horní výsyp (objem 1 100 l), nádoby na sklo a kov mají spodní výsyp (tzv. „zvony“ o objemu 1,5 - 2,5 m³). Docházková vzdálenost ke kontejnerům na tříděný odpad je pro 80% obyvatel obce do 300 m. Z výše uvedeného dále vyplývá, že hustota sběrné sítě na separovaný odpad je přibližně **225 obyvatel/sběrné stanoviště**. Dva tisíce domácností na počátku roku 2014 také obdrželo od města sadu tří tašek z recyklovaného plastu na třídění odpadů (o rozměrech 35x50x26 cm) a krabičku na použité baterie (viz foto níže). Obyvatelům Lanškrouna je k dispozici také **8 bílých nádob na textil** (zejména ve sběrných místech), **8 červených nádob ke sběru elektroodpadu** a **16 sběrných kovových nádob na kov**. Odpady mohou občané s trvalým pobytem v obci bezplatně odevzdávat také **v systému sběrných míst** nebo **v centrálním sběrném dvoře** (s výjimkou stavebních odpadů, zeminy a odpadů obsahujících azbest – ty jsou zpoplatněny dle ceníku Technických služeb města Lanškrouna). Systém obsahuje **5 sběrných míst (SM)** rovnoměrně rozmístěných v různých částech města, které mají střídavě otevřeno vždy jeden všední den v týdnu. **Hlavní sběrný dvůr města (SD)** je otevřen každý den v týdnu mimo neděli. Zpětný odběr doslouživších elektrospotřebičů probíhá zejména ve SD města, ale také přímo u prodejců elektrospotřebičů. Ve SM není možné předávat nebezpečné odpady, pro tyto účely slouží pouze centrální SD. Celkově v Lanškrouně připadá 1 678 obyvatel/SD či SM. Ve městě fungují též nejméně **2 výkupny druhotných surovin**, v obou výkupnách se vykupují kovy, v 1 se vykupuje též papír a plasty.

Separace odpadů v Lanškrouně, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o., <http://www.lanskroun.eu>

Od roku 2012 je ve městě Lanškroun zaveden **systém odděleného nádobového sběru a svozu bioodpadů** od občanů. Hnědé nádoby na bioodpad jsou od prahu domů občanů TS vyváženy vždy **1 x za týden** v letním období a **1 x měsíčně** v zimním období. Občané Lanškrouna si mohou bionádoby zapůjčit zdarma (v rámci poplatku za systém OH města) v technických službách. Tuto nabídku již využilo více než 900 domácností. Bioodpad z údržby zahrad a bioodpad vzniklý v domácnostech mohou občané města Lanškrouna také odevzdávat **na 5 sběrných místech** rozmístěných rovnoměrně po městě a rovněž tak ve **sběrném dvoře**. Do hnědé bionádoby u domu patří především zbytky z přípravy jídel, tráva a rostliny bez přísad. Do sběrných míst a sběrného dvora potom zejména listí, větší množství trávy, drny, větve a klestí svázané v otepích, kořeny a pařezy (staré zdřevnatělé stonky a kmeny), tzn. bioodpady, které jsou buď objemnější, nebo vyžadují drcení.

Způsob platby za odpady: místní poplatek ve výši **540 Kč/rok** (2014) na trvale žijícího obyvatele nebo za neobydlenou stavbu určenou k rekreaci (vždy odvod alespoň jednoho poplatku za číslo popisné). Poplatníkům jsou poskytovány úlevy (dítě do 1 roku = 100% poplatku, osoby, které mají trvalý pobyt na území města a současně vlastní stavbu určenou k rekreaci na území města za tuto stavbu = 100% poplatku, osoby

s hlášeným trvalým pobytem v sídle ohlašovny města = 100% poplatku, osoby trvale se zdržující na území hl. města Prahy = 100% poplatku).

Organizace služeb a frekvence svozu odpadů: Svoz směsného komunálního odpadu (SKO) ve městě probíhá **1 x týdně** od prahu domu. SKO je od občanů Technickými službami Lanškroun svážen přímo na skládku města v Lanškrouně, kterou technické služby také provozují. Nádoby na SKO (zejména o objemu 110 l nebo 120 l, ale i větší) si mohou obyvatelé Lanškrouna zakoupit na vlastní náklady v budově technických služeb. Separované **plasty a papír** jsou z kontejnerů v obci vyváženy **2 x za týden**, **sklo** je sváženo přibližně **1 x za 14 dní** (barevné sklo častěji) a kontejner na **kovy** asi **1 x za měsíc**. Obsah nádob na separovaný odpad sváží technické služby na třídící linku firmy Komunální služby s.r.o. do Jablonného nad Orlicí (cca 16,3 km) k dotřídění. Následně jsou jednotlivé komodity prodávány jako druhotné suroviny konečným zpracovatelům. Plasty se na dotřídovací linku vozí ihned po přeložení na nákladní automobily v areálu sběrného dvora (u TS), papír a sklo (bílé i barevné) jsou nejprve krátkodobě skladovány v areálu (mezideponie) dokud se jich neshromáždí dostatečné množství, a pak jsou teprve nakládány na automobily a odváženy do Jablonného nad Orlicí (odvoz 2 x 25 m³ kontejnery v soupravě). Zaplněnost nádob na tříděný odpad je kontrolována pracovníky TS při svozu SKO. Pokud nejsou nádoby plné, nejsou v daném svozovém dnu vyvezeny (existuje definovaný stupeň naplněnosti kontejnerů a popelnic - evidence počtu výsypů u všech vysýpaných nádob + evidence stupně jejich zaplnění při každém svozu). Pokud jsou nějaké nádoby ve frekventovaných sběrných hnízdech přeplňovány, je snaha systém optimalizovat navýšením počtu nádob nebo zvýšením frekvence jejich svozu (např. úprava frekvence výsypu plastů dle sezóny).

Sběrný dvůr města Lanškrouna, Sběrné místo Smetanova ul. v Lanškrouně, Foto: <http://www.lanskroun.eu>

Informování občanů města o službách odpadového hospodářství: MěÚ Lanškroun a další subjekty informují občany města o službách v OH několika informačními kanály:

- **webové stránky města a webové stránky technických služeb** – přehledné a často aktualizované webové stránky obsahují informace z OH, harmonogramy svozu odpadů, zaváděné novinky v OH, přehled stanovišť hnízd na separovaný odpad a sběrných míst, umístění a otevírací dobu sběrného dvora a sběrných míst, vyhlášky, atd.
- **měsíčník radnice „Listy Lanškrounska“** – čas od času otištěn článek s odpadovou tematikou – zejména novinky v OH obce (např. přidělování tašek k třídění odpadu občanům), provozní informace z OH obce, články o správném třídění odpadů, atd.
- **informační materiál do schránek** – informační ročenka města jde 1 x ročně do schránek všem občanům města, zahrnuje také informace o OH (harmonogramy svozu odpadů, rozsah služeb v OH, otevírací doby sběrných dvorů, informace o motivačním systému platby za odpady, atp.), informativní leták do schránek při příležitosti zahájení provozu systému k separaci bioodpadů

- **školní vzdělávací akce** – každoroční akce pro žáky ZŠ a SŠ „Den Země“ - uklízí se město a jeho okolí (koordinuje odbor ŽP v Lanškrouně), probíhají také školní vzdělávací programy v oblasti OH za spolupráce škol s kolektivními systémy

Plánování odpadového hospodářství:

Město Lanškroun má platný Plán odpadového hospodářství města (POH), jehož cíle se mu dlouhodobě daří naplňovat.

FAKTORY ÚSPĚCHU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Město Lanškroun dosahuje dlouhodobě velmi dobrých výsledků v separaci odpadů. **V případě odpadního skla se Lanškroun dokonce již nyní daří naplňovat cíl evropské rámcové směrnice o odpadech (ES/98/2008), který byl stanoven až pro rok 2020 – tzn. zrecyklovat minimálně 50% této složky domovních a jim podobných odpadů (v roce 2013 bylo v Lanškrouně sklo separováno s účinností 64 %).** Plastové odpady byly v Lanškrouně v roce 2013 separovány s účinností 41 % a papírové odpady s účinností 28 % (při zahrnutí papíru odevzdaného občany města do sběren odpadů dokonce cca 72 % - údaj za rok 2012).

Hlavní faktory úspěchu odpadového hospodářství města Lanškroun:

- **nadstandardní komunikace s občany města (zejména velmi kvalitní a aktuální webové stránky)**
- **důraz na výchovu a vzdělávání**
- **hustá síť infrastruktury OH (5 sběrných míst a 1 centrální sběrný dvůr města)**
- **operativní svozy tříděného odpadu - vyváží se pouze plné popelnice (sezónní harmonogramy svozu tříděných odpadů, klasifikace naplněnosti nádob)**
- **dostupnost svozu bioodpadů pro všechny občany obce – snižuje se jeho množství v SKO**